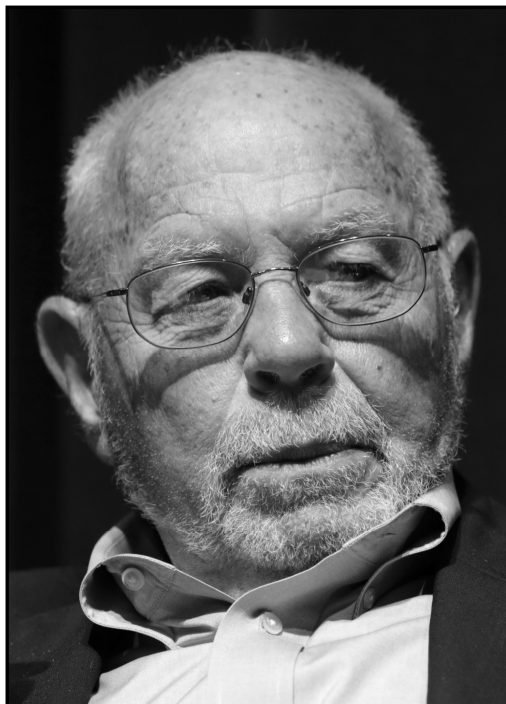

שיחה עם פול גוטפריד

מראיינים: יהודה ויזן, יפתח אופק

מהם ההבדלים העיקריים, לדעתך, בין השמרנות האירופית והאמריקאית כיום (ובעבר)? האם אתה סבור שהימין האמריקני (למרות שאפשר לשאול את אותה השאלה גם לגבי השמאל) נעשה יותר ויותר פופוליסטי בשנים האחרונות (ובמקום להציע ולקדם ערכים ומסורות משל עצמו, כשם שעשה סקרוטון וכשם שעשית אתה, רוב מאמציו האינטלקטואלים מוקדשים לזיכוחים עקרים, עצלים ותגובתניים – או אפילו סתם להטחת עלבונות – סביב סוגיות של תקינות פוליטית שחוזרות על עצמן שוב ושוב – הכוונה לדמויות כמו בן שפירו או הפסיכולוג הקנדי ג'ורדן פיטרסון וכו')? מהו, לדעתך השינוי הנחוץ בשיח השמרני? וכיצד, אם בכלל, יכול השמרן, על

חוקיו, אמונותיו וערכיו, להתחרות (במירוץ אחר לב העם) בתעמולה פלורליסטית רב-תרבותית בחברה ובעידן היפר-ליברלי המעלה על נס את הקורבן?

אני מציע שנתחיל בלדבר על שמרנות במובן ההיסטורי. באירופה הייתה בעבר שמרנות היסטורית אותנטית שהייתה מושרשת במתן כבוד, היררכיה תורשתית (יש מי שהתייחסו לזה כדרגות ותארים) ומונרכיה, כמובן. לשמרנים אירופאים, החל מברק ומקביליו ביבשת, הייתה גם המהפכה הצרפתית שהם נדרשו להגיב אליה. הם ניסחו תיאוריית נגד לתפיסה המהפכנית של החברה והמדינה, שדרשה הצדקה שקולה ומדוקדקת לארגון של הדברים בצורה תורשתית. חשיבה דומה צצה לעיתים בצד זה של האוקיינוס, כפי שביקש להוכיח איש הרוח השמרן האמריקני, ראסל קירק. אך יש לשים לב להבדל מהותי בין שני העולמות. ארצות הברית נוסדה עם מסגרת חוקתית ליברלית במהותה ועם רכיב פרוטסטנטי תנ"כי כבד משקל. שאריות של השמרנות ההיסטורית אכן שרדו כאן, לדוגמה, בקרב הברמהנים של ניו אינגלנד, הפטרוניים ההולנדים בעמק ההדסון ובעלי המטעים בדרום, אבל היא מעולם לא גילתה את הנמרצות או זכתה לתהודה שהיו לה באירופה.

בארצות הברית, שמרנות מסורתית מהסוג האירופי תמיד נראתה כמו משהו שניתן בהשאלה או פשוט כהעמדת פנים; עם הזמן, זרמים רפובליקניים ופופוליסטיים שטפו אותה לגמרי. פרוטסטנטים מכנסיות חופשיות באמריקה המוקדמת, לדוגמה, נטרו טינה לכנסיות האירופיות הממוסדות שהדירו אותם. בנוסף הם לא חיבבו את מוסד המונרכיה והעריכו ניידות חברתית. על אף שאותם אמריקנים מוקדמים ייתפסו כריאקציונרים על פי אמות המידה של היום (הם בוודאי היו מתנגדים לזכות הצבעה לכול או לביטולן של חלוקות מגדריות מסורתיות), הם בהחלט לא נשמעו כמו אדמונד ברק בתפקידו כמגן המונרכיה והכנסייה הממלכתית.

ישנו סוג נוסף של שמרנות שתיאורטיקנים כמו רוג'ר סקרוטון התייחסו אליו, ונדמה שהוא מורכב מגישות חיוביות כלפי מסורת וכלפי העבר. יש בי אהדה להשקפה הזאת כגישה מעשית, אך אני גם מאמין שהיא יוצרת מצב שבו השמרנות נעשית חסרת־בסיס, בדומה לתוויות פוליטיות אחרות שבחנתי. הזיהוי הזה של השמרנות עם נורמות התנהגותיות הופך בסופו

של דבר למעין פעילות אסתטית שבה האדם המתיימר להיות שמרן מדמיין שהוא הדבר שהוא מחליט להפוך אליו. בספרי על "איך להבין את הימין" אני צוחק על השמרנות הזו, המבוססת על גישות אישיות, כדבר אינדיבידואלי או כתרגול של הדמיון. השמרנות צריכה הקשר היסטורי מעשי צמוד (סקרוטון, אגב, האמין שזה המצב באנגליה) כדי לבוא לידי ביטוי כמשהו שהוא יותר מהעדפה או נטיית אופי בלבד.

בכתבי אני גם דן ב"ימין" כדבר-מה שמבחינה היסטורית הוא שונה משמרנות. הימין פועל ב"עולם-חיים" (Lebenswelt) פוסט-שמרני והוא תגובה לשמאל מהסוג שהתפתח אחרי המהפכה הצרפתית. פופוליזם אינו שמרנות המובנת לאשורה, אבל הוא צורה לגיטימית של הימין, ככל שהוא מייצג התגייסות כוחות נגד יריב מהשמאל. זה לא אומר שכל דבר שקורא לעצמו פופוליסטי הוא אכן מה שהוא מתיימר להיות. כשאני שומע את אנשי המפלגה הרפובליקנית המוכרים טוענים בפוקס-ניוז שהם פופוליסטים, בו בזמן שהם ממלאים את כיסיהם בהון תאגידי ומקדמים את המדיניות של מפלגות השמאל משנה שעברה – אני מזהה פארסה כשאני רואה אחת. אם מישו יבקר אותי ויאמר שאני שמרן שעורך ירחון פופוליסטי, אגיב בכך שאציין שאני בימין. אני מאמין עוד שהמונח "שמרן" נושא משמעות היסטורית רלוונטית לחברה המודרנית המאוחרת שלנו, על אף שלעיתים אני מחיל אותו על עצמי כדי להפגין סולידריות עם עמיתים הנאחזים בתוויות הישנות.

לפני עשרים שנה כתבת שני ספרים שזיהו רבות מן ההפרזות של הליברליזם, שלמרבה הצער החמירו מאוד בעשורים שלאחר מכן: "אחרי הליברליזם" (After Liberalism, 1999) ו"רב תרבותיות והפוליטיקה של האשמה" (Multiculturalism and the Politics of Guilt, 2002). במבט לאחור, מה לדעתך היו הדברים החשובים ביותר שזיהית בשעתו בנוגע לכיוון של הליברליזם והשפעותיו על התרבות האמריקנית והעולמית? האם היו התפתחויות כלשהן שהפתיעו אותך?

שני הספרים הללו מכילים תובנות ומחקר שהשפיעו על כתבי המאוחרים יותר. עבודתי על רב תרבותיות בוחנת את השורשים המיתיים והרגשיים של פוליטיקה רב תרבותית, ומתייחסת אליה כאל מי ששורשיה טמונים,

לפחות חלקית, בכפירה נוצרית שהורגת את הפונדקאי שלה ושנדמה שהעולם הנוצרי מצליח למתן פחות ופחות. עבודתי המוקדמת יותר, העוסקת בתמורותיו ובעיוותו הסופי של הליברליזם, שמה דגש על הנזילות הגדלה והולכת של הרעיון המדובר – תהליך שהחל, לטענתי, בתחילת המאה העשרים. אני דוחה את ההבחנות המקובלות בין "הליברליזם הישן והחדש" משום שאיני מוצא חפיפה ממשית ביניהם. המונח "ליברל" שימש במשך יותר ממאה שנה כדי למסך שינויים מהותיים שהובילו למצב הנוכחי, שבמסגרתם מי שתומך בזכויות טרנסג'נדרים הם ה"ליברלים" ומי שמתנגד להן מסומן כ"פשיסט". **אחרי הליברליזם** אמור להבהיר שאני רואה את הליברליזם האמיתי של המאות ה-18 וה-19 ככוח חברתי ותרבותי הולך ונעלם שאינו קובע עוד את הפוליטיקה או את המוסר שלנו. אגב, ליברלים בורגנים מהמאה ה-19 חיו על פי כל הערכים שאותם מתעדרפים השמרנים של היום: עבודה קשה, מסירות של אדם לילדיו, נאמנות בנישואין וביקור בכנסייה. מאחר שהליברליזם כבר אינו קשור לגישות שאפיינו את הזרם הזה, הן נקשרות כעת, לפחות באופן רטורי, להגדרה קלוקלת של שמרנות.

באיזו מידה, אם בכלל, השפיעה יהדותך על הגותך, על נקודת המבט השמרנית שלך וכו'? האם יש לך עמדה כלשהי בנוגע למאבק המתמשך בין היהדות והרפורמיות?

יש בי יראת כבוד לאל הנגלה בתנ"ך היהודי כבורא וכסמכות מוסרית. הוא ניצב באחרות שלו כלפי העולם שהוא עיצב; והוא שוזר את עצמו לתוך ההיסטוריה האנושית בתור השגחה אלוהית. איני יכול להתחיל לתפוס את המורכבות ואת הקשרים ההדדיים של העולם הטבעי בלי להניח את קיומה של אינטליגנציה אלוהית. איני מוצא היגיון באתאיזם לא רק כתחליף לאמונה, שהוא כמובן הפך להיות, אלא אפילו כהסתכלות "מדעית". משעשעים אותי ניסיונותיהם של אתאיסטים לאכול את העוגה ולהשאיר אותה שלמה בכך שהם פונים לרגשות מוסריים מסורתיים תוך כדי שהם יוצאים בחריפות נגד המקור התאולוגי שלהם. אגב, על אף שכתבתי דברי ביקורת על ההוגה הפוליטי היהודי-גרמני ליאו שטראוס, אני מסכים לחלוטין עם ההבחנה שלו שהאירוע התיאולוגי החשוב ביותר בתורה הוא

הבריאה האלוהית ולא סיפור יציאת מצרים.

בשנים האחרונות תויגת באופן זדוני למדי כ"סנדק של האלט-רייט". אני מניח שהקורא העברי ישמח לשמוע מפיו על אודות הקישור הזה בין הוגה דעות יהודי, שמרן מוערך, ובין, פחות או יותר, ניא-נאציס.

לו היו ההאשמות שהוטחו בי – בעיקר על ידי השמאל – נכונות, לקורא הישראלי היהודי הייתה סיבה טובה מאוד להיות מוטרד. אך מי שקורא את המחקר של ג'ורג' הולי על האלט-רייט, מגלה שלפי הולי, מה שלקחו נאמני האלט-רייט מעבודתי היו הביקורות החריפות לעילא שלי על הנאו-שמרנות והכתיבה שלי על הימין (הלא-נאצי) בתקופה שבין מלחמות העולם. בוודאי שמעולם לא עשיתי מאמץ להכריז על סולידריות עם האלט-רייט, הגם שישנם חלקים ממנו שאינם פרו-נאציים בשום אופן, ושבין תומכיהם יש אפילו יהודים. בכל אופן, האלט-רייט כיום הוא סוס מת. כל מי שמעוניין להצטרף לקבוצה האינטרנטית הזאת, פשוט נצמד לגופה.

בתקופה שבה כל שמרן מכונה "פשיסט", וכמעט כל צורה של ממשל אקטיבי נתפשת כ"פשיזם" וכל מחאה של סטודנטים היא "נגד פשיזם" וכר – ספרך החדש 'אנטי-פשיזם: מסלולו של מסע צלב' הוא ספר נחוץ ביותר במערכה נגד הבורות והצביעות. אתה מתאר בהקדמתך את ההסתה המתמדת של אמצעי התקשורת, האקדמיה וקבוצות כמו אנטיפה: "מה שמאתגר כאן הוא הנטייה הרווחת, במיוחד בקרב האליטות האקדמיות, התקשורתיות והפוליטיות, לשלול מתנגדים כ'פשיסטים'. התחבולה הזו משמשת כדי להחדיל כל שיחה לא רצויה: A מכנה את B, שאיתו A אינו מסכים – 'גזען', 'סקסיסט' או 'הומופוב'." אין ספק שאתה מתאר כאן תחבולה, או צורה חדשה של אי-שיח, שמתפשטת כעת בקצב מסחרר בכל העולם המערבי הנאור – כיצד לדעתך יש להתמודד עם התופעה?

מסופקני אם ישנה התנגדות מאורגנת לשליטתו של השמאל האנטי-מהפכני במוסדות המרכזיים שלנו שתספיק כדי לשנות את מאזן הכוחות. אני טוען מזה זמן רב שהדרך היחידה לצמצום כוחו של השמאל היא בכך

שסתירותיו הפנימיות יכניעו אותו. רק אם גוש השמאל יפנה נגד עצמו – לדוגמה, אם אנשי הלאומיות השחורה או האסלאמיסטים יפנו נגד הומוסקסואלים או פמיניסטים, או אם תנועת BLM (Black Lives Matter – “חיי השחורים חשובים”) תתמרד נגד התאגידים הקפיטליסטיים המממנים אותה – יהיה אפשר לערער את ההגמוניה של השמאל. מאחר שהקואליציה השלטת מורכבת מקבוצות שנדמה שאחדותן נשענת אך ורק על מושאי שנאה משותפים או על תאוות כוח משותפת, סדקים יתחילו להיווצר במקודם או במאוחר. ימין אמריקני נמרץ היה מגלה התנגדות נועזת יותר – מארגן, לדוגמה, חרם ארצי על התאגידים המממנים את הפורעים של BLM, ומקיים ללא הרף הפגנות המוניות משלו. אבל בשלב זה, האפשרויות שלו עשויות להיות מוגבלות למדי. ייתכן שהתנגדות מימין כבר אינה מסוגלת לערער את השמאל חוץ מבכך שתסייע לו להתפרק כתוצאה מסכסוכים פנימיים.

בספרך ‘החיפוש אחר משמעות היסטורית: הגל והימין האמריקאי שלאחר המלחמה’ חקרת את היחסים הסבוכים והמשונים בין השמרנות האמריקאית והפילוסופיה ההגליאנית (וצילה המרקסיסטי). בהינתן שליבתה של השיטה ההגליאנית היא השלילה (או ההפרה, כפי שעולה גם ממשמעותה הכפולה של המילה טלוס [telos] בברית החדשה: קץ והגשמה באחד, כך שישו הוא הטלוס של התורה/החוק [המילה nomos מתרגמת, בברית החדשה, את שניהם גם יחד], וההפרה של התורה/החוק היא הגשמתו), מה שמוביל לציווי ההגליאני לעבור [to cross; the Cross] כל גבול, מאחר ששום גבול ושום קביעה אינם יכולים להיות מוחלטים (ואף לא קשיחים, יציבים או קבועים), באשר ה’מוחלט’ היחיד הוא השינוי או השלילה; ובהינתן שעמדה שמרנית דורשת סוג זה או אחר של גבול/קביעה/קו שאין לחצות – כיצד יכולה כלל המחשבה ההגליאנית להוות בסיס לעמדה שמרנית? או אף להחשב בעצמה לכזו?

אסור לבלבל בין הדיאלקטיקה של הגל ובין מאמציו של השמאל המרקסיסטי להתייחס לעבר כאל רגע שלילי, שיש לבטלו, בהתפתחות האנושית. המבנה של הדיאלקטיקה ההגליאנית בספריו של הגל, מדע הלוגיקה (Science of Logic) ופילוסופיה של המשפט (Philosophy of

(Right), שונה לגמרי מהמודל המהפכני של השמאל. הפילוסופיה של הגל שואפת לצרף שלבים מוקדמים יותר במודעות המושגית וההיסטורית שלנו לתוך הווה עשיר יותר. רעיון ה"שימה לעל" (Aufhebung) של הגל הוא הרבה יותר מורכב וסובלני כלפי המסורת ממה שהשמאל עושה ממנו. על אף שקראתי את **תבונה ומהפכה** של הרברט מרקוזה כהקדמה למחקר שלי על המחשבה ההגליאנית, התברר לי עד מהרה שמרקוזה הציג את הנושא שלו באופן שגוי. הוא הציע הבנה מוטלת בספק של מישוהו שעל פי אמות המידה של המאה ה-19 היה ליברל שמרני. **בחיפוש אחר משמעות היסטורית** אני גורס שמרקסיסטים שהיו בשלבי התאוששות ממלחמת העולם השנייה אימצו לעיתים פרשנות אמיתית יותר של הגל מאשר זו שהתקבעה אצל השמאל. מרקסיסטים לשעבר שהתקרבו אל הימין, הביעו לעיתים רעיונות הגליאניים בנוגע לאופי הדיאלקטי של ההיסטוריה ולחופש המסודר הנובע ממנו. למרבה הצער – כפי שאני טוען בספרי על הגל והימין האמריקני – מנהיגי תנועות שמרניות שאחרי מלחמת העולם השנייה הוקיעו באותה נשימה הן את הגל והן את מרקס. לעיתים קרובות הם אפילו לא הבחינו ביניהם.

לאור כך שהקדשת את אחד מספריך המוקדמים ל'פוליטיקה והתיאוריה של קרל שמיט' (1990), ולאחר האזנה לראיון שנערך איתך על "הפוליטיקה של הקורונה" והמכחישנות (denialism), "במיוחד בקרב צעירים תומכי טראמפ" (בישראל, באורח משונה, במיוחד בקרב מתנגדי נתניהו) – מסקרן לשמוע מה דעתך על הדרך בה טיפלו, ועדיין מטפלות, מדינות דמוקרטיות ב"מצב החרום" (Ausnahmezustand) של הקורונה?

על אף שישנם מצבים אמיתיים המייצגים את מה ששמיט תיאר כ-Ausnahmezustand, לא הייתי מבלבל בין כל תירוץ שהמציאו הדיפ-סטייט וההנדסה החברתית של השמאל כדי להרחיב את כוחם, לבין דוגמאות מייצגות של העיקרון של שמיט. השמאל יעשה את מה שנדרש כדי לרסק חירויות חוקתיות. הימין, לעומת זאת, מפולג ואובד עצות.

א) האם אתה צופה שבעתיד הקרוב ניאו-שמרנים "יזכרו" – אולי בהשגחת השוק החופשי הקדוש – לניאו-ליברלים של ממש? אנו עדים לתהליך כזה

בישראל של ימינו, וקיוויתי שתוכלו לשפוך מעט אור על ה"התקדמות" המדאיגה הזו. ב) באופן לא מפתיע, רוב אלה שמכנים את עצמם "שמרנים" בישראל דבקו בגרסא כלשהי של קנאות ליברלית לשוק החופשי, והפכו את רונלד רייגן לגיבור שלהם, בצדק, או שלא. שירתת בממשל רייגן לזמן קצר, ובשנים שלאחר מכן הבעת את אכזבתך הגדולה מכמה מהישגיו. מדוע תמכת ברייגן, ומה קיווית להשיג בתקופתך בממשלה? באילו דרכים בגד רייגן באידיאלים המוצהרים של הקמפיין שלו? האם בסופו של דבר הוא הסב יותר נזק למטרה השמרנית מאשר תועלת?

אני חושב שרייגן לא עשה שום דבר חשוב לקידום הימין האמריקני. הוא ייצג סוג מסורס מאוד של שמרנות אמריקנית, שהתיישב טוב עם הדיפ-סטייט ושאר הממסד הפוליטי. ההתייחסות למה שנקרא "המהפכה השמרנית" של רייגן הפך להכרה בברית של מדינת הרווחה והעסקים הגדולים עם תעשיות ההגנה שלנו. רייגן בשום אופן לא היה נשיא שהביא שינוי. הוא היה ארכי-רפובליקן שהשתמש מעת לעת בסיסמאות שמרניות תוך כדי שהוא ממנה אנשי קריירה רפובליקנים לתפקידי מפתח בקבינט. ייתכן שהרייגניזם בגרסתו הישראלית מסמל את המדיניות של הליברלים הישראלים, התומכים באופן כללי בגישה כלכלית של שוק חופשי. זו גם עמדתם של מי שמגדירים את עצמם נאו-שמרנים ושל הוול סטריט ג'ורנל, עיתון כלל ארצי שמאמרי המערכת שלו מבטאים השקפה נאו-שמרנית. שים לב שבישראל, הימין יכול להיות או הרבנות האורתודוקסית או הלאומנים שרואים את עצמם כממשיכי דרכו של ז'בוטינסקי ושל הציונות הרוויזיוניסטית.

הקדשת חלק נכבד מהקריירה שלך למאבק בנאו-שמרנות כמו גם באינטרנציונליזם הליברלי. כעת נדמה שהסדר העולמי הליברלי מקרטע, במה שעשוי להיות פרפורי גסיסתו. הנטינגטון, דוגין ואחרים טוענים שאנו עוברים כעת לעולם של ריבוי ציוויליזציות – רב-קוטביות (Multipolarity) במונחיו של דוגין. מה, לדעתך, יירש את מקומה של המערכת הבינלאומית העכשווית?

כל הכרזה על מותה או גסיסתה של המערכת הבינלאומית העכשווית היא בעיניי מוקדמת. העולם המערבי כולו (אולי חוץ מהונגריה ופולין) נמצא,

כך נדמה, בידיהם של תאגידים קפיטליסטיים ושל מנהל ציבורי בינלאומי שעשה יד אחת עם השמאל הנעור (Woke). מרכז הכוח הזה אינו עומד להתקפל בפני התנגדות חיצונית או בפני הלאומיות הרוסית שבכתביו של אלכסנדר דוגין.

בשנים האחרונות נדמה שישנה בימין מידה מסוימת של התעניינות מחודשת בפלאו-שמרנות: יש עניין רב בגיימס ברנהם כמו גם בכתביו של חברך המנוח, סם פרנסיס; יש הכרה גדלה והולכת בכך שרבות מן האבחנות של פאט ביוקנן התבררו כנכונות; וחלק ניכר מהביקורת שלך כלפי המפלגה הרפובליקנית והנאו-שמרנות השתקפה במדיניות ה"אמריקה תחילה" של טראמפ. ולמרות זאת, יש בכתבך נימה ברורה של פסימיות. האם ההתפתחויות הללו הן בגדר "פחות מדי, מאוחר מדי"? האם הימין הישן הוא באמת "מסורת נעלמה", כשמו של אחד מספריך האחרונים?

עם כמה שכואב לי לומר זאת, יש לי פסימיות עמוקה לגבי תחייה פלאו-שמרנית בעלת חשיבות היסטורית כלשהי, על אף שישנו בבירור דור צעיר בימין המגלה את רעיונות הכפירה שהממסד השמרני ניסה לרוב להסתיר. ישנו ממסד תקשורתי שמרני רב עוצמה בארצות הברית, והמדיניות שלו הייתה לדחוק לשוליים את מה שנותר מהימין הישן. הממסד הזה משרת בעיקר את האינטרסים של התאגידים שמממנים אותו ואת שאיפותיהם המקצועיות של הידוענים העשירים להפליא שלו. רוב ההתקפות חסרות השחר שהוטחו בי לאורך העשורים הגיעו בדיוק מהממסד הזה וכולן חוזרות לסירובי, בשנות השמונים, להתיישר על פי הקווים הבלתי-משתנים של תנועה שמרנית שהשתנתה. אין שום סיבה להאמין שמאזן הכוחות שאני מתאר ישתנה בקרוב, על אף שאני אהיה מאושר אם זה יקרה.

אחד המאפיינים הראויים לציון של כתבך הוא בקיאותך, לא רק במקורות אמריקניים ובשפה האנגלית, אלא גם בגרמנית, איטלקית, צרפתית ואולי בעוד שפות. מיהם ההוגים האירופאים המובילים – חיים או מתים – שלדעתך ראויים להכרה רבה יותר?

אני עדיין מגלה דור צעיר יותר של אנשי רוח אירופאים נון-קונפורמיסטים המעזים לקרוא תיגר על הדמוקרטיה המונחית על ידי האנטי-פשיזם. ישנם

הרבה מתנגדים שכאלה, רובם מתחת לגיל ארבעים, ובמערב אירופה, במיוחד באותו חור שחור ומשטר מחשבות שהוא הדמוקרטיה הגרמנית בגרסתה הנוכחית, הם באמת מבודדים. חלקם, דוגמת הכתב טיל קינזל (Kinzel), מנהלים חיים מקצועיים בשוליים, בלי שום תקווה להשיג משרה במערכת החינוך הנשלטת על ידי המדינה. דרך אגב, אני מעריך של אֶריק זֶמור [מגיש החדשות הפופולארי שהכריז לאחרונה על מועמדותו לנשיאות צרפת במטרה להגן על עצמאותה של צרפת מפני הכיבוש הגובר של האסלאם], שהנאום המרטיט שבו הוא הכריז על הצטרפותו למרוץ לנשיאות צרפת, ריגש אותי עמוקות. מה חבל שהמורד הנפלא הזה אינו יכול לנצח. בגרמניה או בקנדה היו אולי כולאים את זמור כיהודי אלג'יראי דובר צרפתית ושונא זרים.